

Bruxelles, 13. listopada 2025.
(OR. en)

13918/25
ADD 1

COH 189
SOC 659
CADREFIN 252
POLGEN 159

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 10. listopada 2025.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Predmet: PRILOZI
IZVJEŠĆU KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU
o evaluaciji instrumenta REACT-EU

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 634 final - ANNEXES.

Priloženo: COM(2025) 634 final - ANNEXES

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 10.10.2025.
COM(2025) 634 final

ANNEXES 1 to 2

PRILOZI

IZVJEŠĆU KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU o evaluaciji instrumenta REACT-EU

Prilog I.: Nalazi nacionalnih evaluacija instrumenta REACT-EU iz uzorka

Sažetak nacionalnih (ili kriznih) evaluacija instrumenta REACT-EU

Zemlja/evaluacija	Djelotvornost	Učinkovitost	Relevantnost	Dosljednost	Dodana vrijednost EU-a/Ostalo
Belgija (Valonija) <i>Evaluacija doprinosa prioritetne osi 8 instrumenta REACT-EU operativnog programa EFRR-a za razdoblje 2014. – 2020. „Valonija-2020.EU”</i> (CCI 2014BE16RFOP003)	Prilagodбом bolničke infrastrukture i ulaganjem u medicinsku opremu i materijale koji se financiraju putem instrumenta REACT-EU poboljšao se odgovor zdravstvenih ustanova na potrebe i povećala njihova otpornost. Nabava najsuvremenije opreme i financiranje istraživača u području zdravstva bili su pravi instrumenti za zadovoljavanje potreba. Centralizirano upravljanje zdravstvenim mjerama omogućilo je sveobuhvatno mapiranje dostupnih resursa i dobivanje pregleda koji će biti osnova za buduće upravljanje krizama. Povećala se digitalna zrelost MSP-ova, osobito mikropoduzeća, što je olakšalo njihovo prihvaćanje naprednih digitalnih rješenja i time povećalo njihovu konkurentnost i otpornost. Potpora MSP-ovima u prijelazu na energetske učinkovito gospodarstvo pridonijela je procijenjenom smanjenju potrošnje energije i emisija CO₂ te procijenjenom povećanju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora.	Centralizirano upravljanje zdravstvenim mjerama omogućilo je bolje predviđanje potreba zdravstvenih ustanova i optimizaciju distribucije opreme. Slično tome, mjera za prelazak na zeleno gospodarstvo provedena je preko pravnog subjekta koji djeluje kao jedan izravni korisnik, preko kojeg su MSP-ovi dobili financijsku potporu, tj. više od 500 zajmova za provedbu mjera energetske učinkovitosti. Zbog relativno kratkih rokova za provedbu došlo je do poteškoća, kao što su kašnjenja u provedbi projekata (u nekim slučajevima i do nedovoljne iskorištenosti raspoloživog proračuna), problema u području javne nabave i administrativnog opterećenja. Utvrđena je asimetrija među mjerama tako da su ostvareni rezultati bili proporcionalni proračunu i sredstvima ulaganja.	Većina korisnika uključenih u evaluacijsku anketu potvrdila je da su potporom iz instrumenta REACT-EU u potpunosti (49 %) ili u dovoljnoj mjeri (37 %) zadovoljene njihove potrebe. Iako je većina potreba u području zdravstvene infrastrukture ispunjena, neke su zadovoljene u manjoj mjeri jer se neka poboljšanja infrastrukture nisu mogla dovršiti. REACT-EU imao je ulogu u energetske tranziciji jer je potaknuo napredak u istraživanju i razvoju zelenih tehnologija te potaknuo poduzeća i institucije da usvoje održive prakse i integriraju energetska rješenja koja su prihvatljivija za okoliš.	REACT-EU dopunjen je i usklađen s drugim prioritetnim osima programa osiguravanjem dodatnih sredstava kako bi se ubrzala provedba postojećih prioriteta uz istodobno uvođenje novih mjera za rješavanje hitnih problema do kojih je došlo zbog zdravstvene krize. Horizontalno, svrha instrumenta REACT-EU bila je doprinijeti ključnim prioritetima EU-a, uključujući prelazak na niskougljično gospodarstvo i održivi razvoj.	REACT-EU imao je važnu ulogu u pružanju dodatne financijske potpore kohezijskim programima država članica. Tom se prioritetnom osi nastojala pružiti dodatna potpora jačanju otpornosti regionalnih gospodarstava i pomoći im da se oporave od krize.
Češka <i>Tematska evaluacija sporazuma o partnerstvu za razdoblje 2014. – 2020. – EO 6: evaluacija korištenja dodatnih sredstava dodijeljenih u okviru instrumenta REACT-EU</i> (CCI 2014CZ16RFOP002)	REACT-EU pridonio je poboljšanju zdravstvenih usluga, materijala i opreme u bolnicama i zdravstvenim ustanovama/laboratorijima te modernizaciji integriranog sustava spašavanja, što je povećalo kvalitetu zdravstvenih usluga. Potpora iz instrumenta REACT-EU iskorištena je za smanjenje operativnih troškova socijalnih usluga ulaganjem u uštedu energije u zgradama i veću upotrebu električnih vozila, što je pridonijelo okolišnoj održivosti usluga. Ta je potpora djelomično pridonijela nekima od planiranih dugoročnih ulaganja.	U trenutku evaluacije promjene u aktivnostima uglavnom su se odnosile na ulaganja u području zdravstva zbog tekuće provedbe (npr. smanjenje građevinskih radova u korist kupnje opreme). Za projekte koji nisu dovršeni ili za koje nisu raspisani natječajni postupci postojao je rizik od znatnog povećanja proračuna u odnosu na početni zahtjev. To je posljedica naglog povećanja cijena i kamatnih stopa od trenutka podnošenja zahtjeva za potporu do provedbe aktivnosti.	Pozivi u okviru instrumenta REACT-EU bili su namijenjeni jačanju otpornosti Češke i njezinih regija na krizne situacije. Osim toga, projektima se podupirala okolišna održivost pruženih usluga i otpornost na fizičke i digitalne rizike.	Potpora iz instrumenta REACT-EU dodijeljena je korisnicima iz 223 općine u svim češkim regijama, čime je osigurana pravednija teritorijalna transformacija.	Potpora iz instrumenta REACT-EU omogućila je korisnicima da razviju i pružaju kvalitetne usluge, koje se zbog manjka financijskih sredstava nisu mogle u potpunosti provesti bez te potpore. Više od polovine korisnika izjavilo je da bez potpore zasigurno ne bi izvršili ulaganja u socijalnu infrastrukturu.
Danska <i>Evaluacija obuhvaća poslovni program koji se financira iz danske inicijative REACT-EU. Poslovni program REACT-EU-a sastoji se od četiri neovisne inicijative (dijela).</i> (2014DK16RFOP001; 2014DK05SFOP001)	Poduzeća koja su primila potporu postala su otpornija i prilagodljivija te se povećala njihova sposobnost suočavanja s budućim izazovima jer su bila bolje pripremljena za buduće zahtjeve u odnosu na kupce, tržišno natjecanje, društvo u cjelini i njihove lance vrijednosti. Program im je omogućio da se razvijaju brže nego što bi to inače mogla. To je bilo osobito izraženo u razdoblju nakon pandemije bolesti COVID-19, kad je dosta poduzeća obustavilo razvojne inicijative, a njihova sklonost preuzimanju rizika bila je niska.	Instrument REACT-EU bio je jednostavan za provedbu, a potražnja za njegovim sredstvima bila je velika tijekom cijelog programskog razdoblja. U okviru poslovnog programa uspješno je uspostavljena jedinstvena ulazna točka za mnoge usluge. Međutim, usklađenost potprograma poslovnog programa mogla je biti veća, osobito kad je riječ o postupku podnošenja zahtjeva, uvjetima i kriterijima za lakše povlačenje sredstava.	Inicijativa „digitalizacija” za MSP-ove bila je važna poduzećima za pokretanje novog načina poslovanja ili nadopunu postojećih. Aktivnost za poštnu trgovinu poduprta mjerom „izvoz” za MSP-ove bila je posebno važna za nekoliko malih poduzeća. Čini se da je „zelena” mjera namijenjena MSP-ovima znatno financijski pomogla poduzećima, dok su u okviru „pilot-programa za rast” za MSP-ove	Interakcija između mjera EFRR-a i ESF-a mogla se bolje iskoristiti unatoč njihovoj komplementarnosti za poduzeća.	—

	Međutim, u nekim dijelovima programa koji su primali potporu nekoliko sudionika zatražilo je previsok iznos bespovratnih sredstava ili je podnijelo previše zahtjeva za bespovratna sredstva te nije moglo provesti projekte ili iskoristiti sredstva, što je dovelo do znatnih zaostataka. Savjetnici su uspješno poticali poduzeća na sudjelovanje, ali nešto slabije su ih usmjeravali pri provedbi projekata i smjernice nisu uvijek bile dovoljno jasne.	Nekoliko poduzeća smatralo je da priprema dokumentacije oduzima previše vremena i da je složena, što je ometalo provedbu projekta.	osigurana znatna financijska sredstva za poduzeća kad je to bilo potrebno.		
Finska <i>Evaluacija mjera u okviru instrumenta REACT-EU financiranih u okviru operativnog programa „Održivi rast i radna mjesta za razdoblje 2014. – 2020.“</i> <i>(CCI 2014FI16M2OP001)</i>	Financijska sredstva REACT-EU-a upotrijebljena su kako bi se pomoglo u otklanjanju posljedica pandemije bolesti COVID-19. Iz instrumenta su se podupirali i poduzetnici i poduzeća jačanjem kompetencija poduzeća, sprečavanjem nezaposlenosti i poboljšanjem položaja zaposlenika na tržištu rada. Projekti su pridonijeli i poboljšanju digitalnih vještina sudionika i njihovih izgleda za zapošljavanje. Osim toga, uspjeli su ojačati i sposobnost poduzeća da se promijene i fleksibilno prilagode na proaktivan način. Zelena i digitalna tranzicija promicala se projektima za reformu proizvodne tehnologije i procesa poduzeća, razvoj kompetencija i sposobnosti, provedbu ulaganja, proizvodnju novih tržišnih informacija i razvoj novih proizvoda i usluga.	Mehanizam provedbe financiranja u okviru instrumenta REACT-EU bio je učinkovit zbog postojećeg modela upravljanja i struktura programa. Dodatna sredstva uspješno su integrirana u postojeći program EFRR-a, iako su to ponekad otežavale krute strukture programa. Kratko razdoblje provedbe nesumnjivo je bilo problem za djelotvornost. Međutim, upotreba uspostavljenih sustava i fleksibilan pristup omogućili su brzo poduzimanje mjera. Osobito korisno bilo je korištenje postojećih IT sustava i metoda rada u programskom razdoblju 2014. – 2020. za upravljanje financiranjem.	Rezultati ostvareni financiranjem u okviru instrumenta REACT-EU bili su relevantni i pravodobni te se njima odgovorilo na nove potrebe nastale zbog pandemije bolesti COVID-19. Međutim, opsežno korištenje sredstava kohezijske politike za iznenadne krize ukazalo je na potrebu za većom unutarnjom fleksibilnošću. Dodatna sredstva bila su osobito važna za regije i industrije u južnoj i zapadnoj Finskoj, koje su najviše pogođene pandemijom,	Financiranje u okviru instrumenta REACT-EU-a i dalje je usklađeno s izvornim ciljevima i operativnom logikom programa. REACT-EU pomogao je u premošćivanju jaza između starog i novog programskog razdoblja u smislu financiranja i pokretanja novih projektnih aktivnosti.	Instrument je pružio znatnu dodanu vrijednost koja se ne bi mogla postići samo nacionalnim instrumentima. Vremenska perspektiva bila je presudna jer su financijska sredstva u okviru instrumenta REACT-EU bila usmjerena na dugoročni razvoj, dok su se nacionalnim subvencijama rješavale neposredne krize novčanog toka. Bez financijskih sredstava u okviru instrumenta REACT-EU opseg potpore za južnu i zapadnu Finsku bio bi mnogo manji.
Njemačka <i>Evaluacija mjera koje se financiraju iz instrumenta REACT-EU u okviru operativnog programa „Porajnje-Falačka EFRR za razdoblje 2014. – 2020.“</i> <i>(CCI 2014DE16RFOP010)</i>	<i>Istraživanje, razvoj i inovacije:</i> ostvareni su ključni ciljevi kao što su razvoj novih tehnologija i poticanje inovacijskih kapaciteta. REACT-EU pridonio je potpori zapošljavanju, digitalnoj transformaciji i stabilnosti gospodarstva. <i>Vještine usmjerene na tehnologiju:</i> istraživački projekti bili su usmjereni na zdravlje, biotehnologiju i zelenu transformaciju. Ta su ulaganja u okviru instrumenta REACT-EU činila više od 70 % svih projekata za koje je dodijeljena potpora u okviru prioritetne osi 1 i pridonijela su smanjenju razlike u uspješnosti u području istraživanja, razvoja i inovacija između regije Porajnje-Falačka i saveznog prosjeka. <i>Turizam:</i> ulaganja u okviru instrumenta REACT-EU povećala su konkurentnost MSP-ova u sektoru turizma i stabilizirala gospodarske rezultate tog sektora. <i>Klimatski ciljevi:</i> iz instrumenta REACT-EU pružena je potpora demonstracijskim projektima za smanjenje emisija CO₂ i uštedu resursa u poduzećima i općinama.	Broj odobrenih operacija za gotovo sve mjere može se ocijeniti prikladnim. Kratak vremenski okvir za provedbu bio je problem, a neki projekti nisu se mogli provesti u propisanom roku. Dionici su smatrali da se korištenjem postojećih strategija, prijava za projekte i programa financiranja povećava učinkovitost. Svi su dionici dobro surađivali i pokazali da su spremni brzo reagirati. Ujedno je utvrđeno da su moguća poboljšanja u smislu jasnije komunikacije i boljeg planiranja proračuna. Korisnici su smatrali da je način isplate financijskih sredstava u okviru instrumenta REACT-EU bio nejasan, a isplata u dvije tranše prijavljena je kao komplicirana. U području istraživanja, razvoja i inovacija bilo je znatno više zahtjeva u okviru instrumenta REACT-EU u usporedbi s redovnim programom EFRR-a (vjerojatno zbog viših stopa sufinanciranja). Međutim, otprilike polovina zahtjeva morala je biti odbijena jer, realno gledajući, nije bilo vjerojatno da će biti izvedivi.	REACT-EU pridonio je odgovoru na krizu i oporavku gospodarstva i drugih društvenih dionika.	Projekti su se dobro integrirali u regionalne strateške ciljeve i zbog toga su pridonijeli nacionalnim strateškim ciljevima. Kad je riječ o međusektorskim ciljevima, za tehnološke inovacije često se smatra da doprinose održivosti, dok projekti u sektoru turizma uvelike doprinose jednakim mogućnostima, nediskriminaciji i uključenosti. U evaluaciji je navedeno i kako se smatra da su projekti uvelike pridonijeli održivom razvoju u smislu zaštite klime i okoliša.	—
Mađarska	Djelotvornost programa za pomoć u upravljanju zdravstvenim ishodima tijekom pandemije bolesti	Unatoč uvođenju nekih ubrzanih postupaka, nepotpuna digitalizacija javne uprave i	Mjere za borbu protiv pandemije financirane iz instrumenta REACT-EU		Od poduzeća koja su primila potporu i koja su uključena u evaluacijsku anketu njih 8 % navelo je

<i>Evaluacija mjera instrumenta REACT-EU u okviru operativnih programa „Razvoj ljudskih resursa”, „Gospodarski razvoj i inovacije” i „Okolišna i energetska učinkovitost” (EFOP, GINOP, KEHOP), 2014. – 2020.</i> <i>(CCI 2014HU05M2OP001; CCI 2014HU16M0OP001; CCI 2014HU16M1OP001)</i>	COVID-19 mogla se samo djelomično procijeniti jer je većina projekata bila usmjerena na <i>ex post</i> nadoknadu izdataka koji su se prethodno financirali iz nacionalnog proračuna. Zbog toga je bilo teško kvantificirati njihov učinak, iako su troškovi koji su naknadno financirani sredstvima EU-a bili od velike koristi za javne financije. Projektom su se nastojali ublažiti negativni učinci pandemije na gospodarstvo i tržište rada. Poduzeća su primila potporu za razvoj i zadržavanje svojih zaposlenika. Kad je riječ o subvencijama za očuvanje radnih mjesta, projektima financiranim u okviru instrumenta REACT-EU zadržano je ukupno 361 051 radnih mjesta. Najveći pozitivan učinak bio je napredak i ubrzanje digitalizacije.	međupovezanost IT sustava bili su prepreka za postizanje učinkovitosti.	bile su izrazito usmjerene na sektor, a ne nužno na teritorijalne razlike i njihovo otklanjanje. Mogućnosti pristupa digitalnim rješenjima i radu na daljinu nisu bile jednake u svim društvenim skupinama, što bi moglo povećati postojeće socijalne, regionalne i institucionalne razlike te rizik od ranog napuštanja školovanja.		da bi bez potpore u okviru instrumenta REACT-EU otišli u stečaj nakon pandemije i da ih je pružena potpora „održala na životu”.
Irska <i>Evaluacija instrumenta REACT-EU</i> <i>(CCI 2014IE16RFOP001; CCI 2014IE16RFOP002)</i>	U Irskoj je inicijativa REACT-EU imala važnu ulogu u obrazovnom sektoru jer je omogućila sigurno ponovno otvaranje škola u akademskoj godini 2021./2022. Ta je financijska potpora pomogla školama da savladaju socijalne i emocionalne poteškoće do kojih je došlo zbog njihova zatvaranja, a neki od tih problema bili su socijalna reintegracija, psihološki problemi i dodatne posebne potrebe učenika. Sredstva su znatno povećala otpornost irskog obrazovnog sustava te pridonijela sljedećem: • poboljšanje infrastrukture / zdravstvene i sigurnosne mjere • pripravnost postupaka i osoblja / socijalni oporavak • jednakost u otpornosti / potpora ranjivim skupinama. Pružena potpora općenito se smatrala troškovno učinkovitom: s time se složilo 73 % ispitanika u svim vrstama škola, a 77 % specijalnih škola navelo je da ponovno otvaranje ne bi bilo moguće bez financiranja iz instrumenta.	Dodijeljena sredstva razlikovala su se ovisno o akademskim godinama i vrstama škola, pri čemu su osnovne škole primile najveći udio sredstava, dok je potrošnja po učeniku bila veća za srednje škole u skladu s operativnim potrebama. Jedan od problema bila je neučinkovitost javne nabave, a posebno su istaknute previsoke cijene i složeni postupci. Škole su navele da bi centralizirana nabava mogla poboljšati učinkovitost i smanjiti pritisak na upravitelje škola. Podaci iz ankete pokazali su da je 81 % ispitanika zadovoljno pravodobnošću financiranja. Neki su ispitanici primijetili kašnjenja u početnoj raspodjeli sredstava, što je dodatno opteretilo ravnatelje škola u postupku ponovnog otvaranja.	Podaci iz evaluacijske ankete pokazali su da je većina škola financiranje smatrala presudnim i složila se da su resursi zadovoljili njihove potrebe. Podaci iz ankete upućivali su i na pozitivnu percepciju raspodjele resursa po različitim vrstama škola. Ispitanici su istaknuli važnost trajne potpore za ublažavanje dugoročnih posljedica pandemije za škole u nepovoljnom položaju.	Iako mu to nije bio prioritet, sredstvima iz instrumenta podupirali su se i aspekti zelenog i digitalnog cilja EU-a. Iako su nadogradnje ventilacije koje uključuju energetske učinkovite tehnologije bile usklađene s ciljevima održivosti, te mjere nisu bile dio sveobuhvatne strategije. U analizi provedenoj u okviru evaluacije istaknut je učinak instrumenta na poticanje jednakosti i pristupa obrazovanju. Program Osiguravanje jednakosti mogućnosti u školama (DEIS) bio je presudan za otklanjanje obrazovnih nejednakosti tijekom pandemije.	—
Italija <i>Evaluacija mjera koje se financiraju iz instrumenta REACT-EU u okviru prioritetne osi 6 operativnog programa za razdoblje 2014. – 2020. „Poduzeća i konkurentnost” (CCI 2014IT16RFOP003)</i>	Kad je riječ o napretku pojedinačnih ulaganja, utvrđeni su sljedeći problemi: • znatna stopa povlačenja i odustajanja od projektnih prijedloga u okviru poziva na podnošenje prijedloga za inovativne strojeve, • velik broj projekata u okviru poziva na podnošenje prijedloga „Održivo ulaganje 4.0” postigao je mali fizički i financijski napredak. Analiza dvaju poziva na podnošenje prijedloga pokazala je da su većina korisnika bili mali subjekti, aktivni u prehrambenoj i proizvodnoj	Potrebe utvrđene u fazi nakon pandemije ispunjene su vrlo djelotvorno i brzo. To se odrazilo na visoku razinu sudjelovanja poduzeća u dvama pozivima na podnošenje prijedloga. Do listopada 2023. izvršena su plaćanja u iznosu od približno 1,7 milijardi EUR, što je više od 80 % predviđene proračunske omotnice. Korištenje postojećih kanala potpore te oslanjanje na postojeću razinu znanja korisnika o postojećim postupcima olakšalo je brzu raspodjelu resursa.	Financirane intervencije izričito su osmišljene kako bi se poduzećima pomoglo da prevladaju negativne učinke pandemije bolesti COVID-19 te istodobno promicao okolišno i digitalno održiv oporavak. U evaluaciji se poziva na bolje usmjeravanje na posebne potrebe poduzeća i prilagodbu budućih poziva na podnošenje prijedloga Odluke vlade o raspodjeli sredstava odražavale su i cilj osiguravanja teritorijalne i socijalno-ekonomske	Opća struktura pokazala je visoku razinu usklađenosti s ciljevima politike inicijative REACT-EU, čime se nastoje pravedno uravnotežiti tri glavna cilja. Potreba za kombiniranjem hitnih mjera sa strukturnim ciljevima i kratkim rokovima za provedbu ukazala je na određene proturječnosti u mehanizmima provedbe. Kombinacija mjera općenito je bila u skladu s drugim inicijativama koje je financirala regija, iako su postojali	Stajališta koje su dionici iznijeli tijekom razgovora i izravnih anketa pokazala su da je potpora EU-a nesumnjivo ubrzala provedbu ulaganja koja su poduzeća već utvrdila kao strateška i potrebna, što je često omogućilo financiranje ambicioznijih projekata nego što bi to vjerojatno bilo moguće bez potpore.

	industriji te zemljopisno koncentrirani u Kampaniji i Lombardiji. Kad je riječ o zelenoj tranziciji, ulaganjima se nastojala povećati kružnost procesa koliko je to moguće. Iako su projekti često donosili koristi u smislu učinkovitosti korištenja resursa i smanjenja otpada, manje od polovine korisnika u okviru poziva na podnošenje prijedloga „Održivo ulaganje 4.0” predvidjelo je takva ulaganja, koja su se većim dijelom odnosila na fotonaponska postrojenja.		ravnoteže. To je vidljivo iz koncentracije resursa za intervencije u južnim regijama, kao i u mehanizmima nagrađivanja, u obliku većih intenziteta potpore na teritorijalnoj osnovi.	određeni aspekti koji se preklapaju, posebno s nekim inicijativama koje se financiraju iz regionalnih programa ili drugim nacionalnim sredstvima te, u nekim područjima, s nacionalnim planom za oporavak i otpornost. U usporedbi s drugim inicijativama koje financira država općenito nije bilo preklapanja.	
Latvija <i>Evaluacija financiranja u okviru instrumenta REACT-EU u okviru operativnog programa „Rast i zapošljavanje” u Latviji za razdoblje 2014. 2020. (2014LV16MAOP001)</i>	Pomoć REACT-EU-a: <i>Zdravlje:</i> poboljšana infrastruktura medicinskih ustanova i istraživačkih projekata koji pružaju rješenja za borbu protiv bolesti COVID-19. <i>Obrazovanje:</i> digitalizacija obrazovnih sustava, koja obuhvaća 40 % latvijskih visokih učilišta. <i>Zapošljavanje:</i> ciljani programi osposobljavanja kojima se podupire 26 235 osoba. <i>Kulturni projekti:</i> potpora za troškove redovitog održavanja kulturnih organizacija, kao i za nove projekte. <i>Poduzetništvo:</i> zajmovi, bespovratna sredstva i nefinancijska potpora za razvoj poslovanja, kao i osposobljavanje za poboljšanje vještina zaposlenika i aktivnosti za promicanje izvoza. <i>Zeleni ciljevi:</i> energetska učinkovitost općinske infrastrukture i rekonstrukcija višestambenih zgrada kako bi se stvorilo bolje životno okruženje Očekuje se da će mnogi provedeni projekti imati dugoročan učinak.	Izvođači projekata željeli bi da se uredbe Kabineta ministara brže odobravaju te da imaju više vremena za provedbu. Mnogi provedeni projekti uključivali su građevinske aktivnosti COVID-19, kazne, inflacija i poremećaji u lancu opskrbe znatno su povećali cijenu izgradnje, što znači da su izvođači projekata morali revidirati projekte, uključujući njihove troškove i rokove, Za one koji su prvi put provodili projekte financirane sredstvima EU-a, kao što su predstavnici kulturnog sektora, neki od izazova bili su dostavljanje svih potrebnih izvješća, potreba za provođenjem provjera usklađenosti i korištenje sustava KPVIS,	—	Poštovan je horizontalni prioritet „jednake mogućnosti”. Dodatne mjere poduzete su i u pojedinačnim projektima kako bi se osigurala pristupačnost za osobe s invaliditetom, Osposobljavanjem u digitalnom okruženju promiče se i poštovanje tih načela te se pružaju prilike za sudjelovanje iz udaljenijih regija, Nakon horizontalnog načela „održivog razvoja” primijenjena su i načela „zelene” javne nabave. Prioritet mnogih provedenih projekata, kao što su tečajevi osposobljavanja, digitalizacija osposobljavanja, istraživanje, poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada i drugi projekti, bio je održivi razvoj.	—
Poljska <i>Evaluacija provedbe instrumenta REACT-EU u Poljskoj u razdoblju 2014. – 2020. (2014PL05M9OP001; 2014PL16M1OP001; 2014PL16RFOP001; 2014PL16RFOP002; 2014PL16M2OP001 do 2014PL16M2OP016)</i>	Rezultati ankete pokazali su da su aktivnosti bile vrlo djelotvorne. <i>Energetska infrastruktura:</i> poboljšanje energetske učinkovitosti u poduzećima i javnim zgradama, razvoj energije koju proizvode proizvođači-potrošači i izgradnja postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Dodatna potpora dodijeljena je za projekt izgradnje plinovoda. <i>Zdravstvena skrb:</i> infrastrukturna ulaganja u bolnice i klinike te psihološka pomoć i razvoj stručnih kompetencija. <i>Smanjenje emisija u prometu:</i> kupnja novih željezničkih vozila s niskim emisijama, izgradnja ili modernizacija gradske prometne	<i>Energetska infrastruktura:</i> evaluacijom je utvrđena zadovoljavajuća veza između nastalih troškova i postignutih rezultata. Glavne poteškoće bile su povezane s proračunom i rokovima projekata (kašnjenja). Osim toga, vrijeme između podnošenja projektnog prijedloga i provedbe projekta bilo je relativno dugo i na njega je utjecalo razdoblje visoke inflacije. <i>Zdravstvena skrb:</i> provedba instrumenta općenito se odvijala neometano. Nedostatak se odnosio na praćenje rezultata u području zdravstvene intervencije. <i>Smanjenje emisija u prometu:</i> glavni uvjet za pružanje potpore bio je da projekti već budu u naprednoj fazi provedbe.	<i>Energetska infrastruktura:</i> pandemija je negativno utjecala na aktivnosti otprilike dvije petine korisnika, koji su potporu iz instrumenta REACT-EU iskoristili uglavnom za smanjenje svojih operativnih troškova. <i>Zdravstvena skrb:</i> korisnici su izjavili da je potpora znatno pridonijela poboljšanju kvalitete i dostupnosti zdravstvenih usluga. Većina korisnika smatra da se tako povećala otpornost na buduće krize. <i>Smanjenje emisija u prometu:</i> potpora je odgovorila na utvrđene probleme, kao što su ponovna uspostava uloge javnog prijevoza nakon pandemije,	<i>Smanjenje emisija u prometu:</i> aktivnosti su dopunile prethodne aktivnosti u tom području i bile su dio širih strategija za razvoj održivog gradskog prijevoza. <i>Digitalna transformacija:</i> svaki drugi korisnik bespovratnih sredstava i svaki treći zajmoprimac tvrdili su da je na trenutačno stanje digitalizacije njihova poduzeća utjecao projekt proveden uz potporu iz instrumenta REACT-EU. Načelo nediskriminacije provedeno je na dva načina: pasivni (nema diskriminirajućih rješenja) i aktivni (projekti izrađeni kako bi se skupinama ljudi koje bi se potencijalno	Ukupna dodijeljena sredstva za instrument iznosila su 8,2 milijarde PLN. Bilo je značajno da se instrument REACT-EU pojavio u trenutku kad su nacionalna i EU-ova pričuvena sredstva EU-a već bila raspodijeljena, a sredstva za programsko razdoblje 2021. – 2027. još nisu bila dostupna.

	infrastrukture, razvoj planova održive gradske mobilnosti. Općenito ocijenjeno kao djelotvorno. <i>Potpora poduzećima:</i> REACT-EU pridonio je ublažavanju negativnog učinka pandemije na funkcioniranje poduzeća. <i>Digitalna transformacija:</i> razvoj e-usluga i digitalizacija uprave, čime je ublažen učinak pandemije na poduzeća, uglavnom omogućivanjem rada na daljinu i digitalizacijom prodajnih kanala. <i>Migracijski izazovi:</i> zbog velike raznolikosti projekata i nedosljednosti pristupa nije moguće procijeniti zajednički učinak projekata na položaj izbjeglica iz Ukrajine.	<i>Digitalna transformacija:</i> glavni problemi bili su vremenski pritisak zbog kasnog potpisivanja sporazuma o financiranju i različite razine digitalnih kompetencija korisnika u javnom sektoru. Unatoč tome, većina projekata uspješno je provedena. <i>Migracijski izazovi:</i> nemogućnost dodjele sredstava zbog naprednog djelovanja u drugim područjima instrumenta REACT-EU utvrđena je kao glavno ograničenje. Utvrđeno je da je postojao zastoj između donošenja odluke o korištenju instrumenta REACT-EU i dodjele sredstava krajnjim primateljima. Ima prostora za pojednostavnjenje postupaka kako bi se u budućnosti mogli brže pokrenuti instrumenti za hitne slučajeve.	osiguravanje odgovarajućih prometnih rješenja za stanovnike i ograničavanje negativnog učinka prometa na okoliš. <i>Potpora poduzećima:</i> opseg potpore bio je relativno malen u usporedbi s nacionalnim intervencijama. <i>Digitalna transformacija:</i> gotovo polovina korisnika u okviru tog cilja smatra da je potpora iz instrumenta REACT-EU bila potrebna za provedbu projekta. <i>Migracijski izazovi:</i> zbog kasnog razdoblja provedbe (u odnosu na vrhunac migracijske krize), osim potpore izbjeglicama, prioritet je bila izgradnja otpornosti na buduće krize.	moglo diskriminirati omogućilo jednako sudjelovanje).	
Švedska <i>Evaluacija mjera koje se financiraju iz instrumenta REACT-EU u okviru operativnog programa za razdoblje 2014. – 2020. „Ulaganje u rast i radna mjesta”</i> <i>(2014SE05M9OP001)</i>	Procjenjuje se da je sudjelovanje u regionalnim projektima zapošljavanja povećalo vjerojatnosti zaposlenja sudionika za 1 %. Vjerojatnost da će osoba biti registrirana kao nezaposlena bila je 3 % veća u usporedbi s kontrolnom skupinom. Nisu utvrđeni nikakvi učinci na sudjelovanje u studijama ili na razine plaća. U okviru projekata razvoja kompetencija i projekta Kickstart nisu utvrđeni statistički značajni učinci.	Regionalni projekti imali su veći trošak sudjelovanja po satu u usporedbi s prethodnim projektima ESF-a. Evaluacija je pokazala da se to prvenstveno može objasniti vanjskim uvjetima kao što su kratko vrijeme pripreme i poteškoće pri zapošljavanju sudionika. Troškovi regionalnih projekata također su bili visoki u odnosu na očekivano povećanje poreznih prihoda koje proizlazi iz sudjelovanja u operacijama ESF-a. Postupak osmišljavanja instrumenta REACT-EU bio je izrazito složen te je postojalo dosta neizvjesnosti, kojima se općenito dobro upravljalo. Međutim, program je osmišljen tako da ograničava djelotvornost djelovanja u kriznoj situaciji. Dodjela sredstava općenito je bila djelotvorna. Međutim, zbog dodjele sredstava regionalnim projektima bilo je teže postići učinkovitost zbog definicije ciljane skupine i kretanja nezaposlenosti. U početku je Vijeće za ESF imalo određene poteškoće u provedbi instrumenta REACT-EU. Međutim, općenito je dobro koristilo svoj manevarski prostor i djelotvorno upravljalo instrumentom u postojećim uvjetima.	Tematski cilj bio je vrlo važan u trenutku pokretanja inicijative. Međutim, relevantnost cilja doprinosa sanaciji krize s vremenom se smanjila jer su potrebe bile manje nego što se prvotno očekivalo. Cilj doprinosa zelenoj i digitalnoj tranziciji donekle je utjecao na upravljanje instrumentom REACT-EU. Učinak je bio u skladu s razinom ambicije EU-a: 25 % ukupnih financijskih sredstava u okviru instrumenta REACT-EU namijenjeno je klimatskim ciljevima. Cilj doprinosa otpornom oporavku imao je mali učinak na upravljanje instrumentom REACT-EU. Nisu postojali operativni ciljevi, a cilj nije bio usmjeren na pripremu ili praćenje.	Švedska vlada odlučila je pri osmišljavanju instrumenta REACT-EU zauzeti relativno otvorenu i široku perspektivu. To je, među ostalim, utjecalo na pozive za financiranje regionalnih projekata. Osim okvira koje je Europska komisija već uspostavila u smislu, među ostalim, jasnog razgraničenja ciljanih skupina, pozivi na podnošenje prijedloga bili su relativno široki. U pozivima se nije zahtijevalo ni da se projektima doprinese digitalnoj ili zelenoj tranziciji jer je švedska vlada taj cilj odlučila operacionalizirati samo u pozivu na podnošenje prijedloga švedskoj javnoj službi za zapošljavanje. Umjesto toga, u pozivima se zelena i digitalna tranzicija spominju kao primjer djelovanja na koje bi projekti mogli (ali nisu trebali) biti usmjereni.	Financijska sredstva EU-a imala su dodanu vrijednost na organizacijskoj razini za švedsku javnu službu za zapošljavanje. Osim što su švedskoj javnoj službi za zapošljavanje pružila financijsku sigurnost u nesigurnom razdoblju, omogućila su joj i da razvije metodu za definiranje zelenih i digitalnih kompetencija koja je bila korisna za njezin rad na utvrđivanju vještina potrebnih u području zelene i digitalne tranzicije.

Prilog II.: Metodologija i dodatni podaci

Metodologija

Evaluacija se temeljila na analizi sljedeća tri glavna izvora podataka:

- podaci o provedbi koje su države članice dostavile Komisiji putem sustava SFC2014,
- studije za *ex post* evaluaciju ESF-a i EFRR-a,
- nacionalne evaluacije.

Konkretno, u evaluaciji su korišteni podaci iz sustava SFC2014 kako bi se dobili statistički podaci o broju dana potrebnih za izmjenu programa i o financijama. Većina izjava o relevantnosti i učincima te dodanoj vrijednosti instrumenta REACT-EU temeljila se na nalazima studija provedenih za *ex post* evaluaciju EFRR-a i ESF-a. U okviru evaluacije EFRR-a poseban paket aktivnosti bio je usmjeren na REACT-EU, a u evaluaciji ESF-a studija je uključivala posebnu studiju slučaja koja nije obuhvaćala samo REACT-EU. Studija za *ex post* evaluaciju ESF-a sadržavala je i studiju slučaja o inicijativi djelovanja kohezijske politike za izbjeglice u Europi (CARE): većina nalaza o potpori iz ESF-a osobama koje bježe od vojne agresije u Ukrajini temeljila se na tom radu. Kad je riječ o EFRR-u, posebna studija slučaja o izbjegličkoj krizi obuhvatila je i CARE i REACT-EU. (Kad je riječ o CARE-u, tematsko izvješće Europskog revizorskog suda o inicijativi bilo je dodatni izvor.) Naposljetku, primjeri nacionalnih evaluacija poslužili su kao ilustracija. Sažeci svih evaluacija dostupni su u [evaluacijskoj knjižnici](#) GU-a REGIO.

Nedavnim regulatornim izmjenama zaključenje programa odgođeno je do veljače 2026. Stoga su se u analizi mogli uzeti u obzir samo podaci o postizanju pokazatelja na kraju 2022. Time su obuhvaćene samo dvije od tri relevantne provedbene godine i ograničena je procjena djelotvornosti. Podaci na razini operacije i korisnika nisu bili dovoljno standardizirani, a zbog te neujednačene dostupnosti mikropodataka nije bilo moguće provesti pouzdanu kvantitativnu uzročno-posljedičnu analizu djelotvornosti.

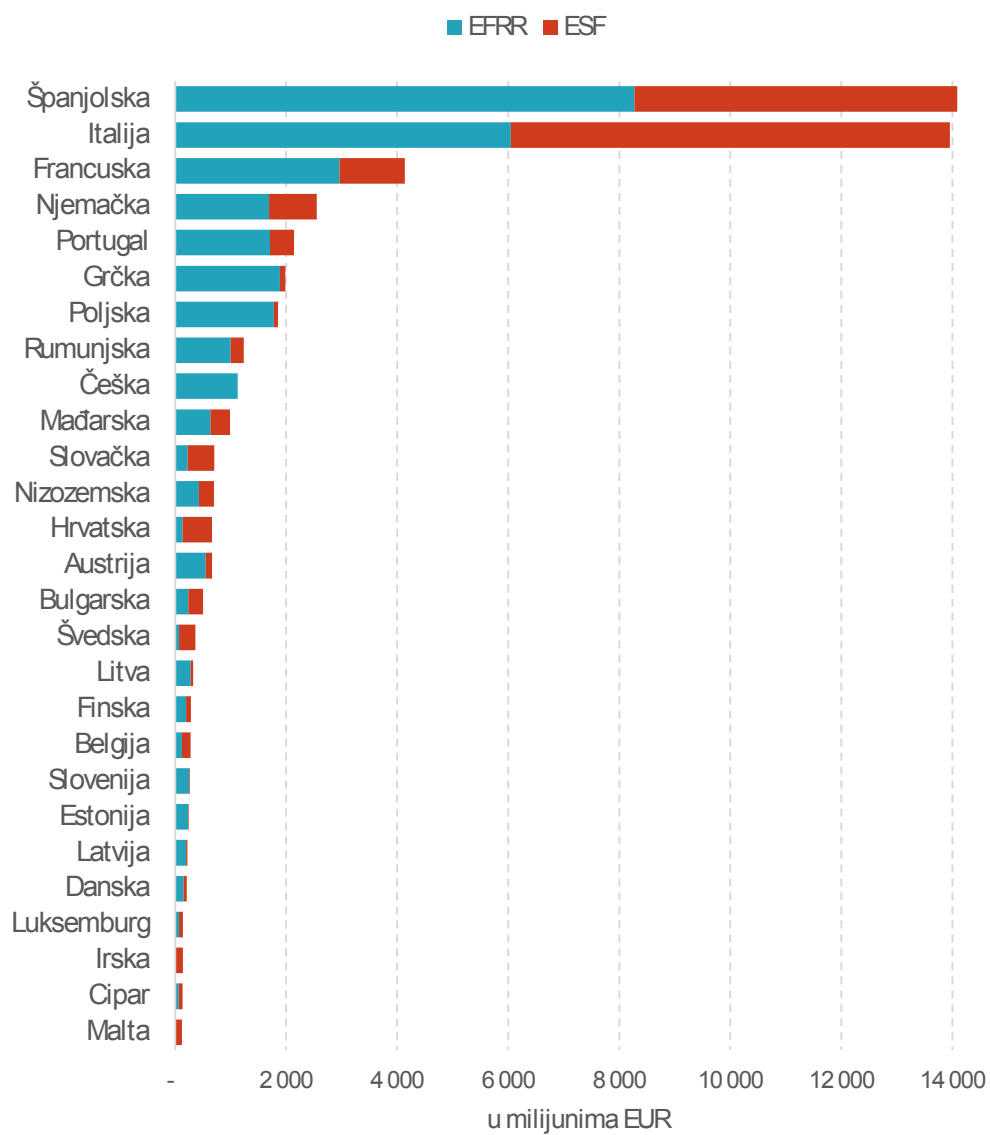
Dodatni podaci

Srednje vrijednosti operacija po državi članici

Zemlja	Medijan trajanja (dana)	Srednji datum početka	Medijan troška (EUR)
Austrija	596	12.5.2021.	894 955
Bugarska	303	16.9.2022.	116 790
Hrvatska	669	30.9.2021.	824 574
Cipar	1429	1.2.2020.	70 000 000
Češka	526	20.9.2021.	102 002
Estonija	526	10.1.2022.	100 000
Francuska	729	1.1.2021.	297 975
Njemačka	288,5	18.12.2022.	50 050
Grčka	639	1.4.2020.	204 233
Italija	366	27.1.2022.	65 663
Luksemburg	1429	1.2.2020.	34 718 690
Poljska	364	1.7.2022.	77 318
Portugal	180	28.1.2021.	5 411
Slovačka	244	1.2.2023.	165 579
Slovenija	821	1.12.2020.	166 667
Španjolska	326	9.2.2021.	2 500

Napomena: Podaci na razini operacije dostupni su samo za prethodno navedene zemlje, koje zajedno čine 93 % sredstava dodijeljenih u okviru instrumenta REACT-EU. Vrijednosti pokazuju medijan svih prijavljenih operacija u predmetnoj zemlji.

Ukupni proračun REACT-EU-a po zemljama

Izvor podataka: Europska komisija.

U tablici u nastavku prikazani su odabrani pokazatelji relevantni za ciljeve instrumenta REACT-EU-a, kao i pokazatelji povezani s pandemijom bolesti COVID-19. Predstavljene vrijednosti prikazuju trenutno stanje na kraju 2022.¹, a najnoviji podaci dostupni su u vrijeme izrade ovog dokumenta. Stoga se očekuje da će te vrijednosti biti više na kraju razdoblja provedbe 2023. i bliže ciljevima utvrđenima za taj datum².

Povezanost ciljeva instrumenta REACT-EU i odabranih zajedničkih pokazatelja i pokazatelja specifičnih za COVID³

Pokazatelji za EFRR			
Ciljevi	Pokazatelj	Vrijednost ostvarena do kraja 2022.	Stopa vrijednosti za koju je donesena odluka / koja je provedena do kraja 2022. ⁴
Potpora poduzećima (obrotni kapital za MSP-ove i skraćeno radno vrijeme)	Broj poduzeća koja primaju potporu (CO01)	354 000 poduzeća	za 90 % je donesena odluka 77 % je provedeno
	Broj poduzeća koja primaju bespovratna sredstva (CO02)	66 000 poduzeća	za 69 % je donesena odluka 53 % je provedeno
	Broj poduzeća koja primaju financijsku potporu osim bespovratnih sredstava (CO03)	50 000 poduzeća	za 70 % je donesena odluka 61 % je provedeno
	Privatna ulaganja koja odgovaraju javnoj potpori poduzećima – bespovratna sredstva (CO06)	114 000 000 EUR	za 130 % je donesena odluka 11 % je provedeno
Zdravstvena skrb	Stanovništvo obuhvaćeno poboljšanim zdravstvenim uslugama (CO35)	195 000 osoba	za 96 % je donesena odluka 39 % je provedeno

¹ Napominjemo da je do kraja 2022. prošlo manje od dvije godine od donošenja instrumenta REACT-EU 23. prosinca 2020.

² U neizvjesnim okolnostima kriza postojale su određene poteškoće u određivanju ciljeva. To se detaljnije istražuje u *ex post* evaluaciji EFRR-a i Kohezijskog fonda u programskom razdoblju 2014. – 2020.

³ Pokazatelji koje je koristilo manje od 15 % programa isključeni su zbog nedovoljne usporedivosti.

⁴ Omjer vrijednosti za koju je donesena odluka / koja je provedena u odnosu na ciljeve. Napominjemo da su vrijednosti trebale dosegnuti 100 % do kraja 2023.

Ulaganje u zapošljavanje, obrazovanje i socijalne usluge	Kapacitet infrastrukture za skrb o djeci ili obrazovanje s primljenom potporom (CO36)	8 000 000 osoba	za 212 % je donesena odluka 29 % je provedeno
Ulaganja kojima se doprinosi prelasku na zeleno i digitalno gospodarstvo	Smanjenje godišnje potrošnje primarne energije u javnim zgradama (CO32)	33 000 000 kWh/godišnje	za 29 % je donesena odluka 14 % je provedeno
	Procijenjeno godišnje smanjenje stakleničkih plinova (CO34)	38 000 tona ekvivalenta CO ₂	za 53 % je donesena odluka 4 % je provedeno
Posebni pokazatelji povezani s bolešću COVID-19			
Potpora poduzećima (obrotni kapital za MSP-ove i skraćeno radno vrijeme)	Broj MSP-ova kojima je dodijeljena potpora bespovratnim sredstvima za obrtni kapital (bespovratna sredstva) kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 (CV22)	113 000 poduzeća	za 91 % je donesena odluka 68 % je provedeno
	Broj MSP-ova koji su primili potporu u obliku obrtnog kapitala osim bespovratnih sredstava (financijski instrumenti) u odgovoru na pandemiju bolesti COVID-19 (CV23)	46 000 poduzeća	za 92 % je donesena odluka 56 % je provedeno
Zdravstvena skrb	Vrijednost kupljene osobne zaštitne opreme (CV1)	52 000 000 EUR	za 124 % je donesena odluka 13 % je provedeno
	Osobe cijepljene protiv bolesti COVID-19 (CV64)	49 000 000 osoba	za 113 % je donesena odluka 102 % je provedeno
Ulaganje u zapošljavanje, obrazovanje i socijalne usluge	Vrijednost informacijske tehnologije povezane s bolešću COVID-19 za obrazovanje (CV4c)	179 000 000 EUR	za 91 % je donesena odluka 37 % je provedeno

Pokazatelji za ESF			
Ciljevi	Pokazatelj ⁵	Postignuta vrijednost	Stopa sudjelovanja/uspješnosti ⁶
Potpora poduzećima (obrotni kapital za MSP-ove i skraćeno radno vrijeme)	Nezaposleni, uključujući dugotrajno nezaposlene (CO01)	453 000 osoba	20,6 % ukupnog broja sudionika
	Dugotrajno nezaposleni (CO02)	184 000 osoba	8,4 % ukupnog broja sudionika
	Neaktivni (CO03)	672 000 osoba	30,5 % ukupnog broja sudionika
	Zaposleni, uključujući samozaposlene (CO05)	1 000 000 osoba	49,0 % ukupnog broja sudionika
	Ostali u nepovoljnom položaju (CO17)	119 000 osoba	5,4 % ukupnog broja sudionika
	Neaktivni sudionici koji traže posao po prestanku sudjelovanja u operaciji za koju je dodijeljena potpora (CR01)	70 000 osoba	10,5 % neaktivnih sudionika
	Sudionici koji imaju posao, uključujući samozaposlene, po prestanku sudjelovanja u operaciji za koju se dodjeljuje potpora (CR04)	257 000 osoba	11,7 % ukupnog broja sudionika
Ulaganje u zapošljavanje, obrazovanje i socijalne usluge	Nezaposleni, uključujući dugotrajno nezaposlene (CO01)	453 000 osoba	20,6 % ukupnog broja sudionika
	Dugotrajno nezaposleni (CO02)	184 000 osoba	8,4 % ukupnog broja sudionika

⁵ Tim se pokazateljima mjeri ukupan broj evidentiranih sudionika. U teoriji bi jedna osoba mogla više puta sudjelovati u operacijama koje se financiraju iz ESF-a, no u praksi je broj takvih slučajeva malen pa su pojmovi sudjelovanje, sudionici i međusobno zamjenjivi.

⁶ Kad je riječ o zajedničkim pokazateljima ostvarenja, u okviru stope sudjelovanja mjeri se udio u ukupnom broju sudionika u instrumentu REACT-EU financiranom iz ESF-a. Kad je riječ o pokazateljima rezultata, stopom uspješnosti mjeri se udio pozitivnih rezultata u populaciji relevantnih sudionika.

	Neaktivni (CO03)	672 000 osoba	30,5 % ukupnog broja sudionika
	Neaktivni, ne obrazuju se i ne osposobljavaju (CO04)	142 000 osoba	6,4 % ukupnog broja sudionika
	Zaposleni, uključujući samozaposlene (CO05)	1 000 000 osoba	49 % ukupnog broja sudionika
	Mlađi od 25 godina (CO06)	678 000 osoba	30,8 % ukupnog broja sudionika
	Stariji od 54 godine (CO07)	294 000 osoba	13,3 % ukupnog broja sudionika
	Osobe starije od 54 godine koje su nezaposlene, uključujući dugotrajno nezaposlene ili neaktivne osobe koje nisu u sustavu obrazovanja ili osposobljavanja (CO08)	112 000 osoba	5,1 % ukupnog broja sudionika
	Migranti, sudionici stranog podrijetla, manjine (uključujući marginalizirane zajednice kao što su Romi) (CO15)	370 000 osoba	16,8 % ukupnog broja sudionika
	Sudionici s invaliditetom (CO16)	158 000 osoba	7,2 % ukupnog broja sudionika
	Ostali sudionici u nepovoljnom položaju (CO17)	119 000 osoba	5,4 % ukupnog broja sudionika
	Neaktivni sudionici koji traže posao po prestanku sudjelovanja u operaciji za koju je dodijeljena potpora (CR01)	70 000 osoba	10,5 % neaktivnih sudionika
	Sudionici koji se obrazuju/osposobljavaju nakon prestanka sudjelovanja u operaciji za koju je dodijeljena potpora (CR02)	63 000 osoba	2,9 % ukupnog broja sudionika

	Sudionici koji stječu kvalifikaciju po prestanku sudjelovanja u operaciji za koju je dodijeljena potpora (CR03)	244 000 osoba	11,1 % ukupnog broja sudionika
	Sudionici koji imaju posao, uključujući samozaposlene, po prestanku sudjelovanja u operaciji za koju se dodjeljuje potpora (CR04)	257 000 osoba	11,7 % ukupnog broja sudionika
Posebni pokazatelji povezani s bolešću COVID-19			
Potpora poduzećima (obrotni kapital za MSP-ove i skraćeno radno vrijeme)	Vrijednost mjera ESF-a za ublažavanje ili otklanjanje posljedica pandemije bolesti COVID-19 (CV30)	5 920 000 000 EUR	Nije primjenjivo
	Sudionici su podržali ublažavanje ili otklanjanje posljedica pandemije bolesti COVID-19 (CV31)	5 730 000 osoba	Nije primjenjivo
Zdravstvena skrb	Zdravstveni djelatnici koje su primili potporu iz ESF-a (CVHC)	68 000 osoba	Nije primjenjivo
Ulaganje u zapošljavanje, obrazovanje i socijalne usluge	Sudionici koji su primili potporu preko programa skraćenog radnog vremena (CVST)	1 314 000 osoba	Nije primjenjivo
	Sudionici koji su zadržali radno mjesto šest mjeseci nakon završetka potpore (CVR1)	888 000 osoba	Nije primjenjivo

Izvor podataka: Europska komisija.